

INTERVIEW !

Suze Korver

‘We maken er wat van’

20

Foto: Wilco van Dijen



Suze Korver was net gestopt met werken en wilde van het leven gaan genieten toen ze plotseling ernstig ziek werd. Om haar leven te redden moesten haar beide handen en onderbenen geamputeerd worden. Haar sterke wil om iets van het leven te maken hielp haar door een lange en intensieve revalidatieperiode. Suze: 'Ik had vooraf zelf nooit gedacht dat ik dat zou kunnen.'

Suze: 'Ik werd tien jaar geleden van de ene op de andere dag volkomen overvallen door een sepsis. Dat is een ernstige reactie van het lichaam op een infectie. Ik raakte in coma en mijn lichaam deed er alles aan om mijn vitale organen in leven te houden, waardoor er steeds minder bloed naar mijn handen en onderbenen ging. Mijn man en kinderen hebben toen voor mij moeten besluiten tot vier amputaties. Een onmogelijke keuze omdat niemand wist hoe ik uit dat coma zou komen, ook mentale schade was mogelijk. Maar het redde wel mijn leven.'

'De echte omvang drong pas veel later tot me door'

Je kwam na drie maanden bij, hoe was dat?

'Ik had niet meteen door wat er precies aan de hand was, het leek wel of er een soort scherm voor zat. Het duurde zelfs wel een paar jaar voordat de échte omvang volledig tot mij doordrong. Na verloop van tijd ben ik gedichten gaan maken, één over iedere maand van de twee jaar na mijn ziekte. Nog een paar jaar later besloot ik daar schilderijen bij te maken en het werd uiteindelijk een boek. Mensen vroegen mij wel eens of dit onderdeel was van het verwerkingsproces. Ik dacht altijd van niet, maar nu, achteraf, zeg ik volmondig 'ja'. Het boek is een soort kalender van het gebeurde, waardoor ik mij alles nog precies voor de geest kan halen en dat helpt.'

Hoe heb je de revalidatieperiode ervaren?

'Dat was hard werken en heel vermoeiend. Ik herinner me dat ik dan drie dingetjes had op een dag, een beetje weinig vond ik eigenlijk, maar daarna was ik volledig uitgeput. Ik ben altijd heel sportief geweest en had een goede conditie, maar die maanden coma kostten natuurlijk veel. En ik moest veel leren: omgaan met vier prothesen, met een rolstoel, trippelstoel, rollator... Maar de échte revalidatie begon pas thuis, want dan merk je pas echt wat je allemaal niet meer kunt. Ik heb toen nog negen maanden poliklinisch gerevalideerd om van alles te regelen en leren. Allereerst natuurlijk de aanpassingen in huis, drempels, toilet en douche, maar ook aangepast bestek en zo'n speciaal pennetje voor mijn telefoon en tablet. Voor de tablet heb ik trouwens sinds kort zo'n kleuterding met dikke randen,

zodat hij niet meer kapot valt, dat werkt heel goed! Zo bedenk je steeds dingetjes die beter kunnen, maar er is eerst wel veel kapot gegaan!'

Heb je oude hobby's weer op kunnen pakken?

'Paardrijden heb ik weer geprobeerd maar dat was zo anders dan hoe het vroeger was, dat heb ik achter me gelaten. Ik was ook altijd dol op tuinieren, vooral het ruige werk zoals snoeien. Ik kreeg nog wel een aanpaste schoffel maar het ging gewoon niet meer. Zaterdag is hier de vaste dag om in de tuin te werken en ik heb wel jaren gehad - en nog wel eens - dat ik dan dacht: ik ga weg! Ik kan het dan gewoon niet aanzien. Er kwam wel een aangepaste driewielers. In het begin was dat eng, maar met hulp van mijn vriendinnen wendde ik eraan en nu fiets ik bijna dagelijks 35 á 40 km. Ik heb niet altijd zin, maar ik houd van lekker eten en ik moet dus wel in beweging blijven... En ik kom altijd blij terug; ik fiets hier zo de bossen in en dat geeft me een enorm gevoel van vrijheid.'

En andere dagelijkse dingen...?

'Tot corona had ik altijd Buurtzorg om te douchen. Sindsdien helpt mijn man mij daarbij. We zijn inmiddels zo op elkaar ingespeeld dat we dat maar zo hebben gelaten. Koken op inductie ging niet meer, want je hebt de warmte van huidcontact nodig om het fornuis te bedienen. Dus mijn man heeft leren koken. Als hij een keer niet thuis is, warm ik wel eens iets op. Dan gebruik ik alleen de achterste pitten en bedien ik het fornuis met mijn neus. Er is natuurlijk heel veel wat ik niet kan en ik moet altijd veel regelen en voorbereiden. Als mijn man een dag weg is moet ik bijvoorbeeld zorgen dat ik kleding aan heb waarmee ik zelf naar het toilet kan. Daarom spreken we elke zondagavond de week door en bedenken samen hoe we alles gaan doen.'

Hoe was dit alles voor de mensen in je omgeving?

'Voor mijn man en kinderen was het natuurlijk ontzettend heftig wat er allemaal gebeurde. En veel mensen vonden het ook best eng om mij na de amputaties weer voor het eerst te ontmoeten. Maar gelukkig zeiden ze allemaal vrij snel: "Joh, je bent niks veranderd." De kleinkinderen gaan er allemaal heel naturel mee om. Als ik opsta uit een stoel ontsnapt er wel eens wat lucht uit een prothesekoker en dan zegt mijn kleinzoon: "Een armscheetje, oma" en speelt weer verder. Ze hebben ook allemaal een periode gehad, toen ze twee, drie jaar waren, dat ze het leuk vonden om mijn prothese-armen aan en uit te zetten omdat die accu's van die leuke lichtjes hebben.'

Je bent heel actief, hoe zien je dagen eruit?

'Ik heb mezelf voorgenomen om elke dag drie dingen te doen: iets leerzaams, iets ontspannends en

Paspoort

- ▶ Naam: Suze Korver
- ▶ Leeftijd: 73 jaar
- ▶ Woonplaats: Rhenen
- ▶ Gezin: man, drie getrouwde kinderen en acht kleinkinderen
- ▶ Werk: gepensioneerd docent basisonderwijs
- ▶ Bijzonder: maakte een boek met eigen gedichten en schilderijen



*'Ik wilde leuk
gezelschap blijven'*

23

Foto: Wilco van Dijen

iets sociaals. Ik noem dat L.O.S. iets leerzaams is bijvoorbeeld de kranten bijhouden of interessante colleges volgen, zoals de medische colleges van de HOVO. Iets ontspannends is schilderen of fietsen en iets sociaals kan een telefoontje of bezoekje zijn, maar ook dat ik iemand een kaartje schrijf - dat duurt best lang. Ik maak me ook graag nuttig in de kerk, waar we allerlei lezingen en gezellige dingen organiseren, ik zing in een koor en speel panfluit. En ik ben betrokken bij SepsisNet, een stichting die meer aandacht voor sepsis vraagt.'

Hoe ga je daarmee om, dat je zoveel niet kunt?

'Tja, ik kwam toch al snel uit bij: kijk wat je wél kunt. Want wat heb je eraan om in de slachtofferrol te blijven hangen? Ik wilde ook leuk gezelschap blijven voor mijn man en kinderen. Dus we maken

er wat van. Mijn man helpt daar ook enorm in, hij slaapt me overal mee naartoe. Ik ben ook nooit kwaad geweest. Kwaad, op wie dan? Het overkomt je gewoon. Ook in mijn geloof heb ik de waarom-vraag nooit gesteld. Wel heb ik God gezien in alle lieve mensen om me heen. Ik merk dat ik me minder bezighoud met futiliteiten. Als ik iemand hoor klagen over een ingegroeide teennagel denk ik wel eens: joh, houd eens op. Daar mag ik wel wat milder in zijn vind ik, je kunt die dingen niet vergelijken. Mensen zeggen vaak tegen me: "Wat ga jij er goed mee om, dat zou ik nooit kunnen." Maar dat zou ik vooraf zelf ook gezegd hebben, niet wetend hoe veerkrachtig een mens kan zijn.'

ROSANNE FABER

Het prachtige boek van Suze is te koop. De opbrengst wordt besteed aan driewielfietsen voor jongeren met een handicap (www.suzekorver.nl). Meer weten over sepsis? Kijk op www.sepsisnet.nl.